

פרוטוקול מס' 59

מישיבת ועדת העבודה שהתקיימה
ביום ד', כ"ז בתמוז תשל"ד, 17 ביולי 1974, בשעה 08.30

נ כ ח ו:

חברי הוועדה:

ש. ארבל - אלמוזלינו - היו"ר
א. לין
ס. גרופר
א. מויאל
ח. שמעוני
מ. ורטמן
ל. דיציאן
ה. זינדל
א. לבנבראון
ס. גז
ג' מועדי
א. אבטבי

מוזמנים:

י. ברק - היועץ המשפטי, משרד העבודה
מר אהרונסון - משרד העבודה
מר מייבוס - משרד העבודה
מר גולן - משרד העבודה
מר סבט - משרד המשפטים

מזכיר הוועדה:

י. שומרון

ר ש מ ה:

מדל כהן

סדר היום: חוק לתיקון פקודת הבטיחות בעבודה, תשל"ד-1973

- 1230 -

(23.7.74) ביום /נתקבל/

חוק לתיקון פקודת הבטיחות בעבודה
תשל"ד-1973

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אני פותחת את הישיבה.
על סדר-היום: חוק לתיקון פקודת
הבטיחות בעבודה, תשל"ד-1973. למעשה, כבר גמרנו את הקריאה הראשונה
בחברת הכחולה. עברנו על הנוסח הלבן ונשאר לנו סעיף הנוגע לבתי-ספר.

בעמוד 25 - סימן ד-1: סדנאות
במוסדות חינוך, היה כתוב: "183א. השר רשאי בתקנות, בהתייעצות עם
שר החינוך והתרבות, להחיל הוראות פקודה זו, כולן או מקצתן, על סדנאות
בבתי ספר ובמוסדות חינוך הקלאי, ימי או מקצועי."

הוועדה בקשה להרחיב את הפקודה, גם
על בתי-ספר לא מקצועיים, אשר שם ישנן מעבדות. אנשי משרד העבודה הודיעו
לנו, שהם צריכים להתייעץ בנושא עם שר החינוך והתרבות, ולאחר מכן יתנו
את הדעה הסופית.

היתה להם שהות מספיקה, ואנחנו רוצים
לשמוע היום את הצעתכם.

י. ברק:

אני רוצה לתקן משהו. נכון, שהובעה
משאלה ע"י חברי הכנסת להרחיב את
הסעיף הזה גם על בתי-ספר עיוניים. כי בתי-הספר המקצועיים כבר כלולים
בסעיף. הרושם שלי, שלמעשה המשאלה לא נתקבלה, או שחברי הכנסת חזרו
בהם מזה. באותה ישיבה אמרנו, שפה מדובר בסדנאות עבודה. בבתי-ספר
עיוניים, הדבר הזה נדיר. אם נרחיב את הפקודה גם על מעבדות, במצב
הנוכחי, אין אפשרות לבצע את זה. הרושם שלי הוא, שהיתה הבנה לדברינו,
והנושא יורד מן הפרק.

מה שנתבקשנו לעשות הוא, להכניס את
הסעיף הזה בחוק ולא בתקנות. הוספנו סעיף אשר סוכם בוועדה והוא, שמועדי
ההפעלה של הסעיף הזה, ייקבעו ע"י השר.

ההצעה שעומדת כאן, היא פירוש של הסעיף
בחוק, אשר מציעים שיחולו על בתי-ספר מקצועיים, מוסדות להכשרה מקצועית,
קלאית, ימית וכו'.

אני מציע, שנקרא את הסעיף. נראה איזה
סעיפים מהחוק מציעים להחיל על בתי-ספר אלה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אמנם יש מגרעת אחת גדולה, שצריך לעשות
הפסקה גדולה בין הדיון על סעיפי החוק
וגמר הדיון, ואח"כ כאשר מביאים את הנוסח הסופי הלבן. אני נמנעת מלעשות
את זה, לאור הנסיבות שהיו, הנושא התמשך, ואנחנו עכשו חוזרים, למעשה,
להזכרמה נאמר, ומה לא נאמר.

י. ברק:

אני מציע שנקרא את הסעיף.

"37. אחרי סעיף 183 לפקודה יבוא:

סימן ד-1: סדנאות במוסדות חינוך

183א. (א) הוראות פקודה זו המפורטות להלן יחולו, בתיאומים הדרושים לפי
הענין, על סדנאות בבתי ספר ובמוסדות לחינוך או להכשרה
קלאיים, ימיים או מקצועיים כאילו היו מפעל:

- (1) הוראות פרק א': פרשנות ותחולה;
- (2) הוראות פרק ב': בריאות;
- (3) הוראות פרק ג': בטיחות;
- (4) הוראות פרק ד': רווחה לעובדים;

(5) הוראות פרק ה': סימן א': אבק ואדים,
 סימן ב': הוראות בדבר אכילה ושתייה,
 סימן ג': הגנה על עיניים
 וסימן ט': תקנות בטיחות ובריאות.

(6) הוראות פרק ח': ביצוע;

(7) הוראות פרק ט': עבירות, עונשים והליכים משפטיים.

(ב) שר העבודה יקבע, בדרך כלל או לסוגי סדנאות או מוסדות,
 את מועד תחילתן של הוראות סעיף קטן (א).

פרקים: א', ב', ג', ד', ה', ו', ז', ח', ט', י'
 בשלמוחם. אלה בעצם הפרקים העיקריים. פרק ה', החלנו את סימן א' -
 הגנה בפני אבק ואדים; סימן ב' - הוראות בדבר אכילה ושתייה; סימן ג' -
 הגנה על עיניים; סימן ד' - ייצור גפרורים - נראה לא רלבנטי. אוחו
 דבר לגבי סימן ה' - לחות בפהליך טקסטיל; סימן ו' - חדרים שבקומת
 מרתף - אנחנו לא חושבים, שבתי-ספר מקצועיים, עובדים במרתף; סימן ז' -
 מכסות - אין; סימן ח' - לא הכנסנו; סימן ט' - כן הכנסנו.

מדוע לא הוכנס "משקל יחר"?

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

בחוק עבודה נוער, יש סמכות להתקין
 תקנות ושם התקנו תקנה זו.

י. ברק:

הפקודה הזאת נכללת בחוק עבודה נוער,
 ולא ראינו שיש טעם לעשות זאת כפול.

מר אהרונסון:

חשבנו, שזה לא טוב, שאותו נושא יידון
 פעמיים. זה לא דבר, שאנחנו נהרגים

י. ברק:

עליו. עשינו זאת, רק מבחינת הסדר הטוב.

פרק ו', לא הכנסנו בכלל, מפני שזה לא
 רלבנטי. אם תראו את הנושאים שישנם שם, תוכלו להווכח, שכל פרק ו'
 זה הרחבות, ואנחנו גם כן מרחיבים את הפקודה. לכן, זה לא רלבנטי.

פרק ז' - מיועד למפעלים, וזה לא

מתאים לבתי-ספר. למשל, פתיחת מפעל, חובותיהם של עובדים,
 איסור ניכויים משכר, מצרכים - כל אלה לא נוגעים לבתי-ספר.

פרק ח' - הכנסנו; פרק ט' - הכנסנו;
 פרק י' - לא הכנסנו, כי אין-צורך להכניס. פרק י' מדבר על שמירת דינים,
 ומאחר שהחוק לא בא לגרוע מחוקים אחרים, אין להבין שלא הכנסנו, כי זה
 לא קיים. אלא, בגלל, שזה ממילא קיים.

בפרק ו', לפני זה היו נמלים ותחנות
 חשמל. היה הגיון להכניס את זה.

א. מויאל:

לא את כל הפרקים שישנם בפקודה,
 צריך להחיל אותם, ומר ברק הסביר

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

מדוע לא כוללים אותם.

הוצאתי את ענין האניות, כי זה לא
 נוגע לבתי-ספר.

י. ברק:

לבתי-ספר ימיים, זה כן נוגע.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אני הסברתי את זה. אני יכול לחזור
 עוד-פעם. לגבי אניה, ממילא הפקודה חלה.

י. ברק:

מר אהרונסון:

איך לנו כל סיבה לצמצם את הרשימה שהחלנו לגבי בתי-ספר. החלנו רק את אותם דברים שהם הגיוניים ורלבנטיים. דברים שלא היו הגיוניים ורלבנטיים, הם גורעים. אם נקח את סימן ה' סעיף 185, יש בתוכו פרק ששמו הרחבות מיוחדות. כלומר, סעיף 185 בא לומר, שכל הדברים המיוחדים בפקודה חלים על הנמלים במקביל למה שאנחנו אומרים בסעיף שלנו, 183א' החדש - דברים חדשים יחולו על בתי-ספר ימיים וכו'. כבר ישנה החלה על הנמלים. זה בא מכח הסעיף הזה בלאו הכי. איך צורך לחזור על זה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

בסדר.

מר אהרונסון:

סעיף 186, זה היינו-הך - "תחולת הפקודה על טעינת אניות" - זה היה עד עכשו די ארכאי. אמנם לאור מה שכתוב בעתונות, שיפעילו תחנת חשמל בפחם, קרוב לוודאי, שהעסק הזה יקום.

למעשה, זה דבר, שאין לו קשר עם

בתי-ספר מקצועיים, בהם אנחנו דנים.

סעיף 187 - שוב זאת הרחבה על מחסנים.

זה מקביל לסעיף 183א' שלנו. אם זה חל, אז זה חל בלאו-הכי.

סימן ז' - אותו דבר. אם בונים אניה

במספנות ישראל, חלוקת התקנות. אני לא מוצא, שיש בית-ספר, אשר מלמד בניה אניות. והיה, ועובדים באותו תחום - אז זה קיים.

מה עם אלה, שבקורסים עובדים בעבודות אלה?

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

מר אהרונסון:

אם יעבדו במספנות ישראל, אז בלאו-הכי כל ההוראות שחלות על המספנה, יחולו על כל מי שיעבוד שם. אני סבור, שזה מוגזם ביותר. אני לא מאמין, שזה קיים. את זה עושים בשלב הרבה יותר מאוחר.

נניח, שזה יהיה כך, בלאו-הכי זה קיים.

היום, זה נתפס. אם היום יבואו נערים ויעבדו במספנות ישראל, לפי המצב החוקי היום, זה קיים.

אותו דבר אמור על בניה ובניה הנדסית.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

מר אהרונסון:

סימן ט' - שוב הרחבה שאומרת, בכל מקום שבו קיימת מעליה, או דוד קיטור, או מיכל לחץ - חלה הפקודה. אם יש בבי"ס מקצועי, או בוילה בסביון מעליה, מה שנוגע למעליה ומתקניה, הפקודה חלה. לא צריך לגעת בזה.

י. ברק:

פרק ה', סימן ח', סעיף 172 דן בענין משקלות. "השר רשאי להתקין תקנות הקובעות את המשקל המקסימלי שעובדים במפעלים או במקומות עבודה אחרים ירימו, ישאו או יניעו. (ב) בתקנות אלה יכול שייקבעו משקלים שונים לנסיבות שונות ויכול שיתייחסו לעובדים בדרך כלל, לסוג פלוני של עובדים או לעובדים בסוג או הגדר פלוני של מפעלים או מקומות עבודה אחרים או בתהליך פלוני."

אני מפנה את תשומת-לבכם לתקנות לפי

חוק עבודת נוער. שם קבענו תחום מותר בהעברת חפצים ממקום למקום. שם מופיע פירוט מדוייק לגבי ילד, לגבי צעיר וכו'. לכן, חשבנו שלא צריך לפרט כאן. הענין קיים בחוק אחר.

האם יש פיקוח?

ל. דיציאן:

מר אהרונסון:

קשה מאד לפקח.

ל. דיציאן:

בשביל מה התקנות?

מר אהרונסון:

אם יש טרונניה, אז יש נורמה.
אם מישהו צריך לשאת מטען והוא

עושה את זה מדי פעם בפעם, אין כח בעולם שמסוגל לאכוף או לפקח.

מדוע ישנן תקנות? - חייבת להיות

נורמה, ובמקרים שיש עבודה כזאת, אז יש אפשרות לפקח. למשל, מי שעושה לבנים, מעסיק ילדים, ושם התהליך כזה, שכל הזמן עוסקים בזה. שם יש אפשרות פקוח. אם במפעל מיצרים משהו, ואחת לכמה שעות צריך לטלטל, אני לא יכול להגיד לך, שמחלקת הפקוח תוכל לפקח. אם אתה מעמיד מפקח, ברגע שהם רואים שמישהו מפקח, אז הם לא עושים את זה.

ל. דיציאן:

אני רואה לפעמים, איך ילדות סוחבות

חבילות של עשרות קילוגרמים בגדים

ממקום למקום. ממש רחמנות להביט עליהן. אם היו שולחים לשם מפקח, לא היו עושים את זה.

מר אהרונסון:

אני מודה לך על ההערה. אם תגיד לי

מקרה ספציפי, אני מוכן לבדוק את

הדבר הזה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

הדבר אמור לגבי בתי-מלאכה קטנים.

בקשנו מכם, בזמנו, שתמציאו לנו

דווח קצר, האם הגשתם תביעות, והאם היו משפטים.

מר מייבוים:

שלחתי לפני חודש למזכיר הוועדה

חומר על זה.

מר אהרונסון:

הבינותי, שלישיבה הזאת נחבקשנו להביא מספרים ועובדות לגבי כח העבודה

במחלקה. המסמך שמסרתי מתייחס לעובדה זאת.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אנחנו נגמור את ענין הפקודה ונעבור על שני הדברים האחרים.

היחה כאן דרישה, שהתקנות תהיינה

באישור ועדת העבודה.

מר אהרונסון:

זה אפשרי.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

מוסיפים סעיף ב' האומר: "שר העבודה יקבע באישור ועדת העבודה של הכנסת."

האם יש עוד הערות?

סעיף 183 נחקבל.

י. ברק:

יש עוד כמה תיקונים קלים, שאינם באים לשנות חוכן, אלא רק טכניקה.

בסעיף 14, תקנו רק את העברית.

בסעיף 20 - מחקנו את המלים "בתחום הכל בהתאם לכללים המקובלים

לכן, זה"ב בסעיף 101(א) לפקודה בסופו יבוא: "הכל בהתאם לכללים המקובלים במקצוע."

מקבלים את התיקונים האלה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

י. ברק:
 אם אתם זוכרים, אחד התיקונים היסודיים בחוק היה, שהחלנו את כל ההוראות בחוק שנושאת תעודה לבדיקה, קראנו לזה חסקיר וקבענו הוראות מאוחדות. תוך כדי זה שעברנו על החוק, מצאנו עוד שלושה סעיפים, שבהם מוזכרת המלה "בדיקה": בסעיף 105 סעיף קטן ב', סעיף 111ב' וסעיף 116ב'. בכל הסעיפים האלה, הכנסנו את החסקיר. זה בהתאם לסעיף 119א'.

סעיף 22 דן בסעיף 105ב' לפקודה.
 "לא יוכנס לשימוש דוד קיטור משומש אלא אם נבדק ונערכו חסקירים על חוצאות הבדיקות בהתאם לסעיף 104." אנחנו אומרים, אחרי המלה "נבדק" יבוא "לפי סעיף 104"; ובמקום "לפי סעיף 104" יבוא "לפי סעיף 119א'".

אותו דבר עשינו בסעיף 24 המתקן את סעיף 111ב' לפקודה. היה כתוב: "לא יוכנס לשימוש קולט קיטור משומש אלא אם נבדק ונערך חסקיר על חוצאות הבדיקה בהתאם לסעיף 110." יהיה כתוב: "לא יוכנס לשימוש קולט קיטור משומש אלא אם נבדק לפי סעיף 110 ונערך חסקיר על חוצאות הבדיקה בהתאם לסעיף 119א'".

סעיף 26 נוגע לסעיף 116ב'. כתוב כאן: בבניה ובבניה הנדסית שעליהן חלה פקודה זו, לא ישחמשו בקולט אויר אלא אם נבדק ונערך חסקיר להוראות סימן זה תוך עשרים וששה חדשים שקדמו לשימוש או תוך תקופה שלא תעלה על ארבע שנים שנקבעה לפי סעיף 115 (ב) (1). אחרי המלים: "סימן זה" יבוא: "וסעיף 119א'".

אלה התיקונים שעשינו בענין החסקירים.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: האם ישנן הערות לגבי תיקונים אלה?

אין הערות. קבלנו את התיקונים

החדשים לגבי הסעיפים האלה.

י. ברק:
 בסעיף 119א' עצמו, סוכס בזמנו למחוק את המלים "כנדרש בסימנים האמורים". זה ענין של טכניקה משפטית. אין שינוי בתוכן.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: נחקבל.

גמרנו את כל הסעיפים, ואנחנו מבקשים מכס להכין את הפקודה לקריאה שניה ושלישית. תדאגו שלא יהיה צורך בתיקון סעויות.

י. ברק: קשה מאד. נשתדל.

ל. דיציאן:
 האם אנחנו יכולים לקבל ריכוז של מספר נפגעי תאונות עבודה בשנת 1973, ושתייה הפרדה בין תאונות עבודה ממש ותאונות דרכים, ציון ימי העבודה שהלכו לאיבוד, כמה זה מתבטא בכסף וכמה נשארו נכים לצמיתות?

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: הם יענו לך על השאלות במהלך הדיון על פקודת הבטיחות.

י. ברק:
 בסעיף 183ב', האם לא לכתוב: "שר העבודה יקבע בצו..."

מר סבט: כשאומרים יקבע, זה בדרך כלל בתקנות. אם רוצים לכתוב "בצו" צריך לציין

את זה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: בסדר. מוסיפים את המלה "בצו".

עוררנו מספר שאלות בקשר לפיקוח.

ישנה פקודה. יש חוק. האם מפקחים עליהם מספיק? רצינו לדעת גם מה מצבת כח העבודה? זו נקודה אחת.

נקודה שניה - מה היו תוצאות הפיקוח, אם היה פיקוח? כמה משפטים נערכו, מה היו תוצאות פסקי-הדין, מה היו הקנסות, האם היו מאסרים או לא?

אם יש לכם חומת-מה טוב. אם אין

לכם חומר, חמסרו לנו.

מר אהרונסון:

ראשית - לפניכם מונחת טבלה. עמוד ראשון - תקן ומצבה למחלקת

הפקוח על העבודה בימים אלה. טבלה זאת מתייחסת לשני סוגי עובדים. בראש וראשונה, מפקחים. הוא המספר הממשי והוא כח האדם העומד לרשותנו. כרגע, אני רוצה להתעלם ממספר אחר, שבא בסורים אחרים. בס"ה לפי התקן אנחנו מורשים להעסיק 94 מפקחים. היום, למעשה, מאויישות 85 משרות ו-9 משרות פנויות. החלוקה, גם כן, נמצאת בפניכם.

היום, יש לנו, למעשה, במשרד הראשי

5 משרות מאויישות, 2 משרות פנויות, התקן הוא 7; באזור ירושלים - 12 משרות מאויישות, התקן מלא; באזור תל-אביב - מתוך 22 משרות שבתקן, 18 משרות מאויישות, 4 משרות פנויות; באזור המרכז - 12 משרות בתקן, כולן מאויישות; מבדקה - משרה אחת פנויה, שתי משרות מאויישות מתוך 3 משרות; באזור הצפון - משרה אחת פנויה מתוך 26 משרות שבתקן; באזור הדרום - משרה אחת פנויה מתוך 9 משרות שבתקן. האחרים הם, למעשה, לבלרים וכו', והיחס, לפי דעתנו, הוא טוב מאד, מבחינה זאת, שאין מספיק כח אדם, ולאור העובדה שבמשרד העבודה מביטים על הוספת כח אדם פקידותי כעובד, לעתים, לא ביעילות, ואנחנו לא מסוגלים בגלל חוסר כח עבודה פקידותי לתת את השירותים הדרושים למפקחים בזמן ובדרך הנכונה.

יוצא מזה, שבאזור חיפה למשל, ישנו

בכי ונהי, כמעט באופן קבוע, על בעיות עם כתבניות עם טלפוניסטיות.

המספרים שהצגתי בפניכם, אלה מספרים

על תקן מחלקה. אבל, ישנם שירותים, שאנחנו מקבלים על תקן המשרד. למשל, טלפוניסטית, אינה באה בחשבון המחלקה. בחיפה, יש מכונית ונהג על תקן המשרד ולא על תקן המחלקה.

כללית, אנחנו דחוקים מאד בכח

אדם. יש דברים, שקשה מאד להזיז אותם. אני כבר לא מדבר, על מה אפשר להשיג באיכות כח אדם ~~במחיר~~.

למה באזור ת"א אי אפשר לאייש את המשרות?

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

מר אהרונסון:

ישנה תחלופה גדולה. אנחנו צריכים לאייש את המשרות עם האנשים המתאימים.

אנשים מתאימים, דורשים טלפון ופקידות נדרשת, אשר לא תמיד אנחנו יכולים לספק אותם. אני לא מדבר, על המעמד הנחות של משרדי הממשלה בגיוס כח אדם, לעומת השוק החופשי.

אני רוצה לומר, שישנן בעיות עם

איכות כח אדם, עם מאגר כח אדם, שממנו אנחנו מסוגלים ליהנות.

איזה חוגים אלה?

א. לין:

מר אהרונסון:

מיד אני אגיע גם לזה. מפקח טוב,

אנחנו סבורים, אילו הוא היה מהנדס. כאשר הייתי מספר, שבשנות ה-50 80% מכח האדם היו מהנדסים, חשבו אותי לבדאי. במרוצת השנים, עמדנו בפני העובדה, שאם נמשיך בהדגשה של מהנדסים, נשאר אם תקנים פנויים, ומה תהיה התוצאה בסוף, שהאוצר יעלה עלינו ויטען, מדוע לא איישנו את המשרות.

כתוצאה מכך, הכנסנו גם טכנאים, ובוודאי, שאנחנו מעדיפים, לפי הסדר: מהנדסים, הנדסאים ואח"כ טכנאים. אין להוציא מכלל אפשרות, שיכול להיות, מהנדס, שהוא מפקח רע; ויכול להיות הנדסאי שהוא מפקח טוב.

ישנם קשיים במציאת אנשים מתאימים. קלטנו, לא מעט, מן העליה. אבל ישנן בעיות של שפה, של מנטליות. בעית מנטליות, היא בעיה קשה מאד.

אנחנו מאיישים את המשרה. קורה, שהאיש לא מתאים. קורה, שהתאור שמקבלים, מה שהוא עשה, הוא לא בדיוק כפי שאנחנו הבינונו. קורה, שהאיש גם לא מתאים לנו, לאחר שהוא נמצא בנסיון של כמה חדשים, וקורה מצב אחר, שהאיש מוצא תעסוקה יותר מכניסה ומעניינת במקום אחר.

יש לנו תחלופה. אנחנו לא רוצים לקבוע אדם כמפקח, אם אנחנו לא סבורים שהוא מתאים במאת האחוזים. עוד דבר - אם היום אנחנו מקבלים עובד לנסיון כמפקח, עוברת תקופה של 6-8 חדשים של אמון ראשוני, כדי לתת לו מושגים ראשוניים להבין את החוק, ואת הסטנדרטים האלמנטריים בדברים הפשוטים, ורק אז מתחילים להריץ אותו. פירוש הדבר, לפני שנה, אנחנו לא רואים תועלת מהאיש, אלא להיפך, מעמסה.

אבל, כפי שאתם רואים, המצב עכשו לא רע. אנחנו מקווים, שגם את המשרות הפנויות נאייש בהקדם. לא קרה מקרה, שיהיה אדם, שאנחנו חושבים כמתאים, ואנחנו לא השתדלנו להשיג אותו. קורה, שאדם כבר עובד, אבל עד שהנציבות מאשרת לי אותו, הנשמה יוצאת, והוא עלול בכל רגע לעזוב.

א. לין: מדוע אתם לא מנסים בדרך של חוזים?

יש לנו גם חוזים. מר אהרונסון:

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: כאשר דברנו על תאונות עבודה, לפני שנה, התאונות, גם אז, לגבי התקן. אני רואה, שהתקן לא השתנה.

מר אהרונסון: הוא השתנה. הוא גדל השנה, בערך, ב-13 איש.

ברגע, שיש לנו אפשרות להגדיל את התקן, אנחנו חייבים להחליט על סדר עדיפויות, איפה להוסיף אותם, לאיזו משרה, ובוודאי באיזה אזור גיאוגרפי. הפירוט שישנו לפניכם, אומר בדיוק מה נמצא לגבי אזורים שונים. הדף הבא, נותן את התפלגות המפקחים.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: באזור הצפון יש יותר מאזור ת"א.

מר אהרונסון: אזור חיפה והצפון הוא מגבול חדרה, כולל חדרה וצפונה. אזור ת"א, הוא אזור ת"א רבתית, מה שנמצא בגוש דן. יש צורך להתחשב, לא רק, בגודל, אלא גם במרחקים. אזור דרום כולל את אשקלון, קרית גת ודרומה;

ואשדוד? ל. דיציאן:

מר אהרונסון: אשדוד שייך לאזור ירושלים.

אפשר לחלק את הנפה איך שרוצים. יש מינימום של פח אדם, שזה לא משתלם, ואז צריך לחלק את העבודה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: צריך לקחת בחשבון את מידת קריכוז מקומות העבודה.

מר אהרונסון:

אם נעבור לדף הבא, אתם מקבלים פה, התפלגות אותו התקן. במשרד הראשי - 4 אנשים במינהל, 1 רופא ו-2 משרות פנויות. מבחינה אדמיניסטרטיבית, המבדקה שלנו בח"א, שייכת למשרד הראשי, כי אנחנו, כמרכז, חולשים על הצד המקצועי של העניין. את המעבדה המרכזית, איני יכול לצרף למפקח עבודה אזורי, כי אחרים יגידו, שזה לא שייך לו.

למעשה, יש במבדקה, 3 אנשים, ש-2 מהם, המשרות מאוישות, והם נותנים את השירות לתעשייה.

מתוך 12 מפקחים שקיימים בירושלים - 1 במינהל, 4 בתעשייה, 3 בבניה, 1 דודי קיטור, 1 בנמלים, 1 בחקלאות, 1 ברישוי עסקים; בתל-אביב - מתוך 22 משרות, 4 משרות פנויות. 1 במינהל, 12 בתעשייה, 3 בבניה, 1 דודי קיטור, 1 רישוי עסקים; אזור המרכז כולל מערכת הבטחון - 1 במינהל, 8 בתעשייה, 4 בבניה, 1 בחקלאות, 1 ברישוי עסקים; חיפה - מתוך 26 משרות, משרה אחת פנויה. 1 במינהל, 14 בתעשייה, 5 בבניה, 1 רופא, 1 דודי קיטור, 1 נמלים, 1 חקלאות, 1 רישוי עסקים; אזור הדרום - משרה אחת פנויה מתוך 9 משרות. 1 במינהל, 3 בתעשייה, 2 בבניה, 1 בחקלאות, 1 רישוי עסקים.

למעשה, במינהל עוסקים פחות מ-10%. 43 איש, מתוך 94, ואם מנכים 9, עוסקים בפיקוח.

שאלתך בקשר לתקן כח אדם - אמרנו, שבשנה החולפת היתה התקדמות. הדרישה לשנה הבאה היא ל-10 מפקחים. ימים יגידו עם נקבל אותם או לא. במידה וזה תלוי בנו, אנחנו חושבים, שזה מספק אותנו. אנחנו חייבים, וחשוב מאד, לתגבר את המערך הבריאותי. אבל, זאת מלחמה, אני חושב, נואשת. אין מומחים לדבר. המקצוע לא קוסם.

חרשו לי לנקוב בכמה מספרים כלליים, מה עושים אותם מפקחים. אנחנו עורכים בסביבות 65-70 אלף בקורים בשנה במפעלים ובמקומות עבודה. מספר בקורי הסרק הוא קטן ביותר.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: פעם אחת מגיעים למפעל?

מר אהרונסון: אני בא גם לזה.

אנחנו מבקרים 1.3 במוצע בשנה בכל מפעל. מפעל מסויים שמקבל 8 ביקורים לשנה, כמו מפעל כימי מיוחד, בא על חשבון כמה מפעלים אחרים שנבדקים אחת לשנתיים. זה ממוצע טוב, והשאיפה הבינלאומית למוצע של אחת לשנה.

בעקבות אותם ביקורים, אנחנו כותבים בסביבות 16 אלף מכתבים לשנה, עם דרישות להיקונים ושיפורים. המספר של 16 אלף לשנה, אם תחלקו למספר ימי העבודה, תראו, שהוא מספר נכבד. איני שבע רצון מהיחס בין מספר המכתבים לביקורים. אנחנו שואפים לשפר את זה.

אנחנו מאמנים, מדי שנה, מעל ל-15 אלף אנשים, מעבידים, עובדים וכדומה, שבאים לקבל הדרכה, הסברה, כולל עניינים של חקירת תאונות וכדומה. אנחנו חוקרים, חקירות של ממש, בערך, 600-800 תאונות בשנה. נוסף לאותם חקירות, מבררים, בערך, אותו מספר של תאונות נוספות. ההבדל ביניהן הוא, שחקירת תאונה כוללת דו"ח מפורט ושלם. בשעה, שבירור הוא משהו דומה, אבל בלי פרטים נוספים. זה נעשה בקיצור נמרץ.

אנחנו חובעים מעל ל-1,800 תביעות משפטיות לשנה. גם זה, אם תחלקו, תראו שיש לנו, בערך, מעל ל-130 תביעות מדי חדש בחדשו.

אני רוצה להעיר, שהקנסות, בזמן האחרון, עלו בצורה תלולה מאד. אני מקבל דווח מבתי הדין. אני רואה, שקנסות של 1,500-2,000 לירות, הם ניתנים לעתים די קרצבות.

האם הקנסות הגיעו למקסימום?

ל. דיציאן:

למקסימום, אף פעם לא.

י. ברק:

מר אהרונסון: אנחנו חובעים, בסביבות 700-800 תביעות משפטיות בגין פקודת הבטיחות בעבודה. מספר יותר גדול, בקשר לתקנות בניה, ומה שנוחר, בקשר לכל מערכת החוקים האחרים. עיקר התביעות המשפטיות, זה ענין של פקודת הבטיחות בעבודה מחד, ותקנות בבניה מאידך. אם משווים אח עצמנו לבריטניה, אנחנו חובעים במספרים אבסולוטיים, לא משתווים, אבל באותו סדר גודל.

מר אהרונסון:

שם מקפידים על ביצוע הוראות.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אני לא כל כך בטוח. לא זאת השאלה. זו שאלה של מדיניות.

מר אהרונסון:

אני מצטרף להערכתה של היו"ר.

ז' אמיר:

א. לין: כאשר אתה דברת, ואני קרוב לענין הזה, אני שואל את עצמי, מדוע, שאתם לא תנסו, באותו תקציב קטן, שעומד לרשותכם, ללכת לדרך אחרת לגמרי של פיקוח. כלומר, נציגים בכל מפעל ומפעל, שהם עובדים במפעל, יעברו קורסים שלכם לפיקוח בטיחותי.

א. לין:

את זה אפשר לעשות לפי חוק אחר שיגיע אליכם גם כן.

י. ברק:

א. לין: כשראייתי שיש לכם קשיים של כח אדם, אני חושב, שצריך להעביר את הדרך של יעול הפקוח על דרך של הנציגים במפעלים. ישנם אנשים בוועדי הפועלים, שהם אנשים אחראיים, עם ידע עצום. תן להם שכר נוסף, תן להם הכשרה נוספת, חכמים אוחס לרוטינה של דווחים ואתה הקמת רשת יעילה מאד של פקוח בכל הארץ, עם מנגנון גדול מאד. אני בטוח, שזה מעניינם של הפועלים לשמור על הדבר הזה. ככל שנעסיק את הפועלים בנושאים האלה, במקום למצוא פקידים שיעסקו "מטעם", יש לזה הישגים יותר חשובים.

א. לין:

אני רוצה בהזדמנות זו לקדם בברכה את חה"כ ז'ק אמיר, ואני מאחלת

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

לך החלמה מלאה.

תודה רבה.

ז' אמיר:

הנושא הזה של בטיחות במקומות עבודה מוכר לי היטב, היות ואני, לא רק, עוסק 14 שנה כמזכיר עובדי מפעלי ים-המלח, אני בא במגע עם עשרות ומאות ועדים ברחבי הארץ.

האמת היא, שהערוותיו של חה"כ לין הן במקומן. לדוגמא, המקום, שמבחינת בטיחות הוא אולי אחד מהקשים ביותר במדינה, הוא מפעלי ים המלח. הנהגנו במפעל מפקחי בטיחות בקרב ציבור העובדים, ויש לציין, שאין יחידה אחת בתוך המפעל, שאין בה עובד האחראי לנושא הבטיחות, ולמרות זה, היות וזה מפעל פסד-כימי, ויש בעיות, התאונות הן רבות. המפעל מוציא הון עתק לנושא זה.

אני חושב, אם היום, ועדת העבודה דנה בנושא נכבד זה, יש לאמץ לעצמנו הצעה אחת, ללכת בכוון של הקמת יחידות מקרב ציבור העובדים בתוך המפעל, שהנושא העיקרי שלהם יהיה פיקוח על נושא הבטיחות.

בהחלט, נשאלת שאלה חשובה - האם מפעל תעשייתי מסוגל לשאת, לבדו, בהוצאות. יש מקום שנשמע היום, אם יש תקציבים מיוחדים להכשרת עובדים ואף לשאת בחלק מהשכר של ימי עבודה כתוצאה מהסמינרים האלה.

זאת רק היום ~~לשנת~~ לין, ויותר מאוחר, אם תרשי לי להתייחס ליתר הנושאים.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אני אתן לך.

בנקודה זאת, כאשר דנו על תיקונים בחוק, הצבענו על אותם דברים ואמרנו שאנחנו יודעים, שהפיקוח הקיים לא מספיק. רצוי היה, שמתוך אותו ציבור עובדים שבמקום, תתנו לכמה מהם סמכויות של מפקח. נאמר לנו, שמכינים תיקון בחוק ארגון פקוח הבטיחות בעבודה ורשמתי את ההערות הללו. דברנו על מהנדס בטיחות. כאשר אני אביא את החוק לקריאה ראשונה, אני אצביע על אותן הנקודות שהוועדה העלתה אותן, מה היא סכמה, ומה היא דורשת מכל הגורמים הנוגעים בדבר.

זה היה קטע אחד. בהחלט, נחזק אותו היום, וגם רושמים לפנינו את ההודעה שנמסרה, שנערכת בדיקה בחוק לארגון פיקוח הבטיחות בעבודה, מתוך מגמה להביא לתיקונים שיענו על אותם דברים שטענו עליהם בקטע זה.

לגבי הנושא של מספר המפקחים - בהחלט, נמליץ על הגדלת מספר המפקחים, כדי לאפשר פיקוח יותר יעיל ויותר מקיף.

א. לבנבראון: אני הייתי בין המעטים שאמרתי שיש לי שאלות. אני רואה, שאת כבר מסכמת בנושא זה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אני לא מסכמת. אני רק מבליטה את מה שאנחנו רוצים בעניין זה.

א. לבנבראון: מבחינה מסויימת, טוב לחכות קצת. על חלק מהשאלות, כבר קבלתי חשובה. על חלק, אני נאלץ להוסיף שאלות נוספות.

אני רוצה לדעת, לפי איזה קריטריונים קבעו את התקן, האם לאחר נסיון מסויים, רואים צורך להציע רק הצעה כזו של חוספת 10 מפקחים בתוספת הזאת אני לא רואה תוספת של מפקחים בתעשייה. האם המפקחים הקיימים מספקים את הדרישות? לפי הדו"ח, אני רואה, שהמספר הזה איננו מספיק. הוא איננו יכול להשתלט על כל השטח. ממוצע של 1.2 אומר, שיש הרבה מקומות עבודה, אשר שם לא מבקרים אפילו פעם בשנה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: כמה מקומות עבודה ישנם?

מר אהרוןסון: בערך 38 אלף מקומות עבודה.

א. לבנבראון: האם מספר התלונות מקיף את כל התלונות? אולי יש כאלה, שמסיבות אולי יש בעיות שאפשר לפתור אותן כלשהן, לא הגישו את התלונות שלהם? עם נציגי המקום מיד.

מה שמעניין, זה לא גודל הקנסות, אלא מה נעשה בכדי למנוע חזרה על תאונות, באותם מקומות עבודה. לפעמים, יש עניין של קפוח חיים, ואותם מקרים חוזרים. למשל, בחמנע, רק זה שנתנו קנס, זה לא מספיק.

לכן, צריך גם לשמוע דווח, באיזו

מידה, לאחר הפעלת המפקחים, יש ירידה במספר התאונות, מה התוצאה של הגברת הפיקוח. הכוונה של כולם, זה למנוע את גידול מספר התאונות בעבודה.

ל. דיציאן:

האם אנחנו יכולים לקבל מושג על חלוקת התאונות בין מפעלים שמוגדרים כמפעלים גדולים, ובין מה שמוגדר כמפעל מלאכה קטן המעסיק 5 עד 10 עובדים? זה דבר אחד.

דבר שני - ראיתי שבתוספת כח האדם

נדרשים 4 מפקחים לרישוי עסקים. רק אתמול שמעתי בכנסת על חוק רישוי עסקים, ושם טענו, בצדק, שהעכוב בחוק נובע, לא פעם, מזה שאין מפקחים מתאימים שיכולים לעשות בדיקות מתאימות, ואני לא יודע, אם אנחנו יכולים להרשות לעצמנו לחכות עד תקציב 1974-75, מפני שזאת מכשלה לכלכלה בכלל.

י. ברק:

אני מתחיל ברישוי עסקים. אנחנו לא מפקחים על חוק רישוי עסקים. זה בסמכות משרד הפנים, משרד הבריאות והרשויות המקומיות. אנחנו מפקחים על חלק מצומצם, מה שנוגע לבטיחות מקום העבודה, ואם יש טענות ביחס להפעלה של החוק, לא אנחנו הכתובת.

ל. דיציאן:

נראה לי, שאם היום עוסקים למטרה זאת 5 מפקחים, וההצעה היא לשנה הבאה 9 מפקחים, כמעט הכפלה, זה סימן בולט ביותר, שכח האדם הוא חיוני.

י. ברק:

יש מאות מפקחים במקומות אחרים.

אני בטוח, שד"ר דיציאן יודע:

א. אנחנו לא מפקחים על חוק רישוי עסקים באופן כללי, אלא רק על קטע ממנו; ב. באשר לענין הזה, לרעיון של חה"כ לין, לחיזוק האמצעים לשמירת הבטיחות במקום העבודה - צריך להפריד בין שני דברים שונים לגמרי. היתה הצעה לתת לאנשים שישנם בתוך מנגנון ממשלתי סמכויות פיקוח; דבר שני - חיזוק אמצעים שונים במקום העבודה להגברת הבטיחות בעבודה כגון ועדות בטיחות בעבודה הממונים על הבטיחות, מהנדסי בטיחות - אלה שני נושאים שונים לגמרי.

אנחנו, בהחלט בעד חיזוק האמצעים

האלה במקום העבודה. אנחנו נגיש בקרוב הצעה לתיקון חוק ארגון הפיקוח על העבודה. זה חוק שדן באותם אמצעים לשמירת הבטיחות בעבודה במקום העבודה. נביא את ההצעות לפני ועדת העבודה.

אנחנו נגד זה לתת סמכויות של

פיקוח. זה דבר מאד רציני. אני לא מדבר על הענין המקצועי. ברור, שפיקוח במקום עבודה, זה דבר מקצועי. צריך הכשרה מיוחדת. זאת גם סמכות סטטורית. יש הבדל, אם בא אדם, שהוא מוסמך ע"י המדינה והוא עובד מדינה אובייקטיבי, לבדוק ולפקח; לבין אדם שהוא עובד במפעל.

בהחלט, נציע חיזוק הפעולות שישנן

בחוק ארגון פיקוח בעבודה. אנחנו לא נציע רעיון של מתן סמכויות של פיקוח לאנשים בתוך המפעל. זה חורג מכל מערכת שלנו שקיימת. דבר זה לא קיים בכל העולם, חוץ ממדינות מזרח-אירופה. שם כל הפיקוח הוא בידי ועד העובדים וההנהלות שקשורות למדינה. בארצות המערביות התעשייתיות, אין דבר כזה, ואנחנו הולכים לפי שיטה זאת.

ד"ר אמיר:

לפי הנסיון שלי, אני חושב, שההשקפה שלך היא, במידת מה, מוטעית. אם

נותנים בידי העובדים סמכויות מוגבלות של פיקוח, זה הרבה יותר יעיל ממה שבא מפקח פעם בשנה או פעם בשבוע, ואין הוא יכול ביום אחד לגשת לכל מאות יחידות העבודה.

אני מזמין את ועדת העבודה ואתכם לסייר במפעלי ים המלח כדי לראות את האורגניזציה של המפעל מבחינת בטיחות.

אגב, מאסרים היו?

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

בענין רישוי לילה היו מאסרים, לא בענייני בטיחות, עד כמה שאני

מר אהרונסון:

זוכר.

לפני שאני אענה לשאלות, אני לא הזכרתי דבר נוסף במערכת הפעילות שלנו. יש למפקח סמכויות, לפי אותו חוק ארגון פיקוח, להוציא צווי בטיחות: מיידית - במקרה שהסכנה דחופה; דחוי - הוא יכול להזמין את מקבל הצו, וזהו עומד בתוקפו כל עוד שלא זוכה. הוא יכול לערער בפני מפקח עבודה אזורי, או בי"ד לעבודה.

אנחנו מוציאים בערך 120 צווי בטיחות מדי שנה. היו 2-3 מקרים של ערעורים. אבל אף ערעור לא היה בפני בית-משפט ולא בי"ד לעבודה. זה כדי להשלים את התמונה.

ועכשו אענה לשאלות. נשאלתי ע"י הה"כ דיציאן בקשר לתאונות עבודה בשנת 1973. אין לי מספר מדוייק. הוא בסביבות של 87-90 אלף נפגעים. במשך שנה, יש לנו בסביבות 140 תאונות מוות בעבודה.

לשאלה השניה, מה האחוז, בתוך המספרים שנקבתי הוא תאונות עבודה, ומה האחוז של תאונות דרכים, בתאונות שאינן מסתיימות במוות - תאונות דרכים, לא יותר מ-10%.

לעומת זאת, אני יודע בוודאות מוחלטת, מתוך 140 תאונות מוות, בערך 45%-50% הן תאונות דרכים. באלה, אנחנו לא נוגעים, לא חוקרים. אנחנו לא צד לזה. יש משטרה, וזה ענין שאנחנו לא עוסקים בו.

לגבי נכות - אין לי מספרים בעל-פה. אני יכול לומר כך: מרבית התאונות, הן תאונות חולפות, עם דרגת נכות נמוכה. את המספרים המדוייקים אני יכול לשלוח לכם.

ההעדרות מהעבודה מבחינת מספר ימי העבודה ומבחינת חומרת התאונה היא, יחסית, נמוכה.

שאלה שלא שאלת - מספר ימי העבודה שהולכים לאיבוד. כ-4 מליון ימי עבודה הולכים לאיבוד. אם מחלקים לימי העבודה בשנה, בערך 12-16 אלף עובדים במשק נעדרים מסיבה זאת.

זה הפסד עצום למשק.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

יוצא לפעמים, שסופרים את התאונות פעמיים. כאשר עושים סטטיסטיקה של תאונות דרכים, לוקחים בחשבון גם אלה שנחשבים כתאונות עבודה.

מר אהרונסון:

אם נוסע אדם לעבודה, או חוזר ממנה, או הולך ברגל מהעבודה או אל העבודה, או נוסע על אופניים וקורית תאונה - מבחינה הביטוח הלאומי זאת תאונת עבודה. מבחינת המשטרה זאת תאונת דרכים. מבחינתנו, זאת לא תאונת עבודה. אם אותו אדם נמצא בחופש, הוא איננו בעבודה והוא נהרג, הוא לא יופיע בביטוח הלאומי. הוא כן יופיע בסטטיסטיקה של תאונות דרכים.

ז"ק אמיר:

לא על זה מדובר. יש מפעלים, שבשביל להגיע אליהם צריך לנסוע

שעה וחצי, וקורית תאונת דרכים שהיא גם תאונת עבודה.

מר אהרונסון:

בוודאן, על זה אין ויכוח.

ז"ק אמיר:

אז צודקת היו"ר, שאומרת שזה כפול.

י. ברק:

במציאות, גם זה כפול.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:לגבי תאונות דרכים, הרעש הוא גדול.
לגבי תאונות עבודה, אשר הן, לפעמים,

חמורות, הרעש איננו כל כך גדול וחשומת הלב אינה מרובה, והדרכים בכדי להקטין את התאונות אינן מרובות.

מר אהרונסון:ענין של שביתות והשבחות חופס
כותרות גדולות בעתון. אנחנו

מאבדים 4 מיליון ימי עבודה בשנה, בערך פי עשרים, כתוצאה מתאונות עבודה - על זה אין כותרות בעתון.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:קיימנו מספר ישיבות בנושאים אלה.
צריך, שעכשו נעמיד את הנושא הזה

כנושא לדין בוועדה, ונראה לאיזה מסקנות והמלצות נגיע. הנושא הזה חשוב מאד. זה הפסד עצום למשק, דווקא, בתקופה כזאת של מחסור בכח אדם.

ז"ק אמיר:אני מציע להמציא לוועדה סטטיסטיקה
בנושא זה.י. ברק:לא כדאי להמציא את זה עכשו. כדאי
להמציא את זה לקראת הדיון בנושא.מר אהרונסון:אני רוצה לעבור לשאלות של חה"כ
לבנבראון. בענין קריטריונים לקביעת

תקן - אני לא מכיר דבר זה. באנגליה ישבה ועדה נכבדה של נציגי שירות המדינה, מפקח עבודה אזורי וחברי פרלמנט, וגם הם לא מצאו קריטריונים חייבים ללמוד מתוך הנסיון.

אני לא חושב שניתן בכלל לעשות השוואה

בין מדינה למדינה, מסיבה פשוטה. לא רק שכח האדם שונה, לא רק היחס אל הבטיחות הוא שונה, אלא המשקל היחסי בתוך הענפים הוא שונה.

בין השיקולים שלנו, היתה הסבירות

לקבל את כח האדם שמבקשים.

מדוע אין יותר מפקחים בתעשייה -

יש לנו הכרח לקבוע עדיפויות בפיקוח. אנחנו חושבים שאנחנו לא מכסים מספיק את הסכנות החקלאי. כוונתנו, בעתיד הקרוב, לתגבר בצורה רצינית את הענין בחקלאות. אנחנו חושבים, שאנחנו מכסים די טוב את התעשייה.

האם הגיעו לכל מקום - אני יכול

להגיד, כעובדה קיימת, אני לא חושב שקיים מפעל אשר מעסיק פועלים, שמשוה לא בא אלינו. אנחנו מקבלים את הידיעות דרך רישוי עסקים. אנחנו לא נמצאים במצב של חוסר ידע.

שאלת בקשר למכתבים וערכם - אני

רוצה להגיד, מה היא מטרתם. בראש וראשונה, אני רוצה להבהיר, שהפיקוח הוא איננו כח משטרת שבת לחפש חוטאים ולתבוע לדין. אוי ואבוי למדינה שרואה את זה בתור שכזה. אנחנו רואים את הפיקוח כמחנך, כמדריך, כחבר של העובד והמעביד כאחד. הוא צריך להגיד מה צריך לעשות, והוא צריך לשכנע את כל הצדדים, שבאמת, המקל והשוט בידו, אבל הוא לא ישתמש בו.

המכתב נכתב לאחר הביקור. הוא בא כתזכורת רשמית על הליקויים, עם דרישות ספציפיות. כמובן, לאחר תקופה מחקבלת על הדעת, תלוי בחוכן הדברים של המכתב, בא ביקור נוסף, כדי לבדוק אם נעשו התיקונים או לא. אם לא הייתה התקדמות, יבוא מכתב נוסף.

פירוש הדבר - המכתב הוא מסמך רשמי, שבא לקבוע את הפרת החוק, כפי שגילה המפקח בביקורו.

שאלת, מה נעשה בכדי למנוע תאונות - חלק מאוחם מכתבים, זאת מטרתם הראשונית. הוא בא להתריע על ליקויים על-מנת למנוע תאונות.

חקירת התאונות, בחלקה הגדול, באה כדי ללמוד לעומק מה קרה ומדוע, ע"מ לסלק את הגורמים שגרמו לתאונה. המידע חייב לעבור הלאה, על-מנת שילמדו מתוך הנסיון. זה מה שנעשה בכדי למנוע תאונות נישנות.

שאלת, אם יש ירידה בתאונות - עד שנת 1962 הייתה עליה מתמדת בתאונות, ומשנת 1962 עד לפני שלוש שנים, הייתה ירידה מתמדת, והירידות בענפים מסויימים היו משמעותיים ביותר. לעומת זאת, ישנו מצב של סטבליזציה בשנתיים-שלוש האחרונות בסביבות של 87 תאונות לכל אלף עובדים, והחשש שלנו הוא, שמא זה יעלה בחזרה. אני מקווה, לאחר תקופת סטבליזציה זאת, נצליח להמשיך להוריד את העקומה. לקראת זה אנו חותרים.

שאל אותי תה"כ דיציאן על חלוקת התאונות במפעלים קטנים, גדולים ובינוניים. על זה נעשה מחקר ע"י המוסד לביטוח לאומי לפני מספר שנים. כללית - אפשר לומר כך: מספר התאונות, יחסית, הוא יותר גדול במפעל הבינוני ממפעל קטן או מפעל גדול. ההסבר שניתן לזה הוא כך: שבמפעל הקטן, המעביד עומד בקשר ישיר עם העובדים. גם לעובד יש קשר יותר אישי למעביד ויש הבנה; מאידך במפעל הגדול, יש יותר אמצעים, יותר כח אדם ספציפי המומחים לבעיה והם יכולים להשתלט על הבעיות.

שני גורמים אלה, מפלים לטובה את המפעל הקטן מחד, ואת המפעל הגדול מאידך, לעומת המפעל הבינוני.

הייתה שאלה בקשר לרישוי עסקים.

חברי, היועץ המשפטי, אמר: כאשר אומרים רישוי עסקים, אנחנו עוסקים בקטע קטן ביותר, במה שנוגע לרישוי עסקים. אנחנו מתעסקים רק במספר מסויים של ענפים, ואך ורק במה שנוגע לבטיחות המפעל והסביבה.

אנחנו קבלנו את הג'וב הזה במקום המשטרה, וכאשר ניסינו לקבל העברה מסודרת של מספר המפעלים ומקומם, לא יכולנו לקבל סטטיסטיקה זאת. קבלנו חוק, כאילו, חדש, ואנחנו צריכים להפעיל אותו.

אני רוצה לומר, המשטרה הייתה חותמת על אישורים, מבלי שהייתה נכנסת לעובי הבעיה.

לא היו להם הכלים.

י. ברק:

מר אהרונסון: מעולם לא היה להם מנגנון שיוכל לספל בזה. אנחנו דרשנו 14 או 18 אנשים ולא נחנו לנו. נתנו לנו 4 אנשים והתחלנו מאפס, מרישום מפעל והכנת כרטיסיות. היינו צריכים לדרבן את העיריות לשלוח לנו את מקומות המפעלים, והתחלנו בזה לפני שנה. הנסיון מוכיח, שלא נעמוד בזה, לפי היקף הפעילות שלנו השנה.

ז"ק אמיר:
דבר אחד שמדאיג אותי, זה בענין רופאי התעשיה. בענין הזה, לדעתי, מפעלים רבים סובלים וסובלים בצורה קשה ביותר. כאשר אני רואה בטבלה שלך, שיש, בעצם, היום רק 2 רופאים ו-3 מפקחים רפואיים לכל מדינת-ישראל, אני חושב שזה דבר לא רציני. היום, מפעלים מעסיקים רופא תעשייתי בשכר, ואני יודע מה זה רופא תעשיה לגבי עובד כשהוא נמצא בתאונה.

ועדת העבודה צריכה לדון באופן מיוחד על הנושא הזה, כי זה חשוב מאד במערכת יחסי העבודה וצריך לתת את הדעת עליו.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
התוספת הזאת של שלושה, היא גם לא מספיקה.

מר אהרונסון: איך אנשים.

ז"ק אמיר: איך תנאים לאנשים.

מר אהרונסון:
יש דירוג של רופאים ואני לא יכול לשנות את זה. צריכה להיות ריאליסטיים. אנחנו לא היינו מסוגלים לאיש את המשרות הקיימות. אני מודיע, שאילו יתייצב רופא תעשייתי מתאים, גם אין תקן, אנחנו ניקח אותו, כי אין על זה ויכוח.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
כמו שלוקחים טכנאי שיניים מבין העולים ומכשירים אותם במשך שנה שלמה בכדי שיוכלו לעסוק ברפואת שיניים, אפשר להכשיר אותם שיהיו רופאי תעשיה.

מר אהרונסון: צריך שהם ירצו.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
בנוסף לשתי נקודות שסכמנו אותם וממליצים הגדלת הפיקוח, אנחנו נמליץ, בכל לב, אותו דבר לגבי הענין של התיקונים לחוק ארגון הפיקוח בעבודה, ומציינים בדאגה את חוסר האישי משרות. צריך לחפש דרכים. צריך להיטיב את התנאים בכדי למשוך אנשים, ובמיוחד למשוך עולים חדשים.

אנחנו מציינים בדאגה את המספר

המועט של רופאי התעשיה.

מר מייבוים:
אני רוצה להזכיר נסיון שנעשה לפני שנים. היחה אפשרות לתת מילגות בטכניון לעובדי מדינה. רצינו לתת מילגות אלה, כדי שילכו ללמוד על נושא הבטיחות. לא היה אף מועמד.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: צריך לתת תמריצים.

תודה רבה לכולם. ישיבה זו נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 11.00